

Radnici zaposleni u Kaliforniji posjeduju mnoga prava u pogledu na visinu zarade i radnih uslova. Zastita i benificije koje su dostupne radnicima u Kaliforniji ne postoje u mnogim drugim zemljama a ni u mnogim drugim Americkim drzavama.

Ako trebate pomoc da bi dobili platu za odradjeni posao, ako zahtjevate benificije za nezaposlene, ili kompenzaciju za povrjedu na poslu, razlicite vrste pomoci su dostupne radnicima da bi im pomogle u ovom procesu. Ovdje je nekoliko vaznih cinjenica u vezi prava zaposlenih u Kaliforniji.

Gdje mogu da saznam o mojim radnickim pravima?

Mnoge organizacije pomazu zaposlenim imigrantima sa informacijama o njihovim pravima u vezi placanja i radnih uslova u Opstini Santa Clara. Ove organizacije su:

- Drzavni uredi
- Organizacije koje pružaju pravne usluge
- Organizacije u zajednici
- Unije (isto pomazu radnicima da se organizuju u svrhu dobijanja vecih plata i boljih uslova rada.)

Sta bi trebao da znam kada dobijem posao?

Veoma je vazno da znate vasu tacnu zaradu, radne satei vase duznosti na poslu. Ako je moguće, informacije u vezi placanj, radnih sati i duznosti bi trebale biti na papiru. Potencijalni radnici ne bi trebali nista potpisivati ako ne razumiju u potpunosti sta potpisuju niti bi trebali potpisati prazan papir koji poslodavac moze kasnije da popuni. Uvijek trazite kopije dokumenata koje potpisujete.

Kakvu vrstu informacija poslodavci mogu traziti od mene?

Svi zaposleni, drzavljeni ili ne-drzavljeni zaposleni poslje 6og Novembra, 1986, moraju popuniti INS-ovu formu I-9 prije negio sto pocnu raditi. Pri popunavanju forme I-9, poslodavci ne mogu:

- pitati za posebne dokumente, ili odbiti dokument koji izgleda punovazan
- traziti samo od ljudi koji izgledaju ili zvuče kao stranci da popune formu I-9
- odbiti dokumente koji imaju datum isticanja
- odbiti priznanice punovaznih dokumenata

Diskriminacija protiv zaposlenih koji su prijavili nesigurne radne uslove drzavnim agencijama je nezakonita.

Imam problema u nalazenju posla. Imam osjecaj da me diskriminisu, sta mogu da uradim u vezi toga?

Zaposleni imaju pravo da se pravno suoce sa poslodavcem ako nisu zaposleni ili su otpusteni zato sto izgledaju ili zvuce kao stranci, ili zbog njihovog imigracionog statusa, ili njihovog znanja Engleskog jezika kada nije potreban za pravilno obavljanje posla

Koja su moja prava na poslu?

Zaposleni moraju biti placeni minimum \$6.75 na sat u 2002 godini. Minimalna zarada ce mozda biti povisena u buducnosti. Vecina zaposlenih mora biti placena prekovremeno ako rade duze od 8 sati na dan ili vise od 40 sati sedmicno

Koje odgovornosti moj poslodavac ima prema meni?

Vecina firmi mora da vas placa najmanje dva puta mjesečno. Medjutim neke drzavne organizacije placaju samo jednom u toku mjeseca.

Vas poslodavac treba da vam pruzi sljedece:

Potvrde o placanju: Poslodavac mora da vam da pismenu potvrdu o placanju (pay stub) bez obzira dali ste placeni cekom ili u gotovini.

Pauze i Rucak: Za vecinu poslova, za svaka 4 sata rada morate dobiti placenu pauzu od 10 minuta, a za svakih 5 sati rada neplacenu pauzu od 1/2 sata

Godisnji Odmor: Poslodavci u Kaliforniji nisu obavezni da vam daju placeni godisnji odmor. Medjutim, ako poslodavac pruza placeni godisnji odmor, svi zaradjeni dani godisnjeg odmora moraju vam biti isplaceni ako napustite taj posao.

Sigurnost: Zaposleni imaju pravo da rade na sigurnom mjestu. Zaposleni imaju pravo da postavljaju pitanja ili da se zale ako osjecaju da njihovo radno mjesto nije sigurno. Ako poslodavac

ne ispravi te nesigurne uslove zaposleni bi to trebali prijaviti jednoj od dole navedenih agencija koje rade na polju sigurnosti zaposlenih.

Povrjeda/Bolest: Ako su povrjedjeni na radnom mjestu, zaposleni mogu dobiti Radnicku Nadoknadu, ukljucujuci placanje doktorskih racuna i ogranicena primanja dok se oporavljaju. Ako zaposleni ne moze da radi zbog povrjede koju nije dobio na poslu, trebao bi pokusati da dobije Drzavno Osiguranje za Invalide.

Svi radnici, Bez obzira na imigracioni status, imaju PRAVO da rade u sredini Bez Diskriminacije na osnovu rase, pola, nacionalnog porijekla, religije, i seksualne orijentacije.

Koja druga prava su mi dostupna kao radniku u Americi?

Javni Radovi: Rad na bilo kojim gradjevinskim radovima iu zgradama parkovima, ili putevima koji su placeni drzavnim parama I sluze javnosti omogucuju zaposlene da budu placeni preovladjavajucu platu.

Organizovane(Udružene) Aktivnosti: Zaposleni imaju pravo da protestuju nesigurnim radnim uslovima udruženo sa drugim radnicima bez straha od odmazde.

Nacionalni Odbor za Radne Odnose: Radnici imaju pravo da se udruže I organizuju unije bez straha od odmazde.

Ja sam radnik na farmi, koja su moja prava?

Radnici na farmi imaju pravo da se pridruže uniji i da i da savjetuju druge radnike da se pridruže uniji bez straha od odmazde. Ako zelite vise informacija kontaktirajte jednu od navedenih organizacija ili vasu radnicku uniju.

Clan moje porodice je bolestan i ja treba da se brinem o njemu, ali se bojim da cu izgubiti moj posao.

Sta mogu da uradim?

Pod izvjesni okolnostima, zaposleni mogu dobiti dopust da se brinu o bolesnom clanu porodice. Ako zelite vise informacija kontaktirajte jednu od dole navedenih organizacija

Ja sam invalid i treba mi posao.

Sta mogu da uradim?

Ako radnik ima nedostatak koji ga sprjecava da radi odredjenu vrstu posla, on moze napraviti razuman zahtjev za prilagodjenje uslova tako da bi mogao nastaviti raditi.

Koja su moja prava kada prestanem raditi?

Imate pravo na zadnju platu. Ako je radnik otpusten ili je dao otkaz najmanje 72 sata unaprijed trebao bi primiti platu na zadnji dan zaposljenja. Ako radnik nije obavjestio poslodavcao prjekidu posla 72 sata unaprijed, dobice platu za 72 sata od trenutka prekida.

Ja trenutno ne radim zato sto nema dovoljno posla (laid-off), sta mogu da uradim?

Ako ste oslobodjeni posla, mozda se kvalifikujete za beneficije za nezaposlene, koja placaju ogranicena primanja dok vi trazite drugi posao. Kontaktirajte organizaciju da vidite dali se kvalifikujete za ove beneficije.

Koja su moja prava ako sam nedokumentovani stanovnik?

Bez obzira na vas imigracioni status, vi imate pravo da budete placeni za vrijeme koje ste odradili. Nedokumentovani radnici su pokriveni pod zakonom za minimalnu zaradu i prekovremeni rad i svim ostalim zakonima koji se bave platama I radnim vrmenom zaposlenih.

Nedokumentovani radnici su ovlasцени da dobiju bilo koji iznos koji im poslodavci duguju, a drzavne i federalne agencije ce im pomoci da ostvare njihova prava.

Vi ste isto ovlasцени na radnicku kompenzaciju ako ste povrjedjeni na poslu.

Vi isto imate pravo da organizujete uniju ili da se priduzite uniji ako zelite, bez obzira na vas imigracioni status.

Sta da uradim ako mi moj poslodavac nije platio za moj rad?

Treba da kontaktirate Labor Commissioner Division koja pripada Labor Standards Enforcement-u da ulozite zahtjev za vasu isplatu. Ako trebate pomoc, kontaktirajte vasu uniju ili jednu od organizacija nabrojanih u ovom odjeljku.

Sta da uradim ako je moj poslodavac primio pismo od Social Security Agency u kojemu pise da moj socijalni broj nije tacan?

Postoji nekoliko razloga zbog kojih SSA moze imati pogresan broj u dosijeju, ukljucujuci gresku u pisanju na kompjuteru ili neku drugu administrativnu gresku. Ako je vas poslodavac primio "no match" (ne mogu naci vas socijalni broj) on nema pravo da zahtjeva od vas vasu zelenu kartu ili radnu dozvolu ili da vam prijete otkazom. Ako osjecate da vas poslodavac narusava ova prava, kontaktirajte advokata. Pogledajte sekciju na 95 stranici kako da nadjete advokata}

Asian Law Alliance

184 E. Jackson Street, San Jose, CA 95112

Tel: (408) 287-9710

Website: www.asianlawalliance-ala.org

Jezici: Cantonese, Mandarin, Spanski, Vijetnamski

Postojece usluge: Predavanja na temu zakona o zaposljavanju, zaradama i satima rada, itd.

Informacije u vezi diskriminacije u zaposljenju pod sankcijama za poslodavce i Immigration Reform and Control Act koji je izdat 1986 godine.

California Rural Legal Assistance

7365 Monterey Street, Suite H, Gilroy, CA 95020

Tel:(408) 847-1408

Website: www.crla.org

Jezici: Spanski

Postojece usluge: Legane usluge na podrucju rada i zaposljenja, ukljucujuci zahtjeve za isplatu i beneficije za nezaposlene

Cal-OSHA Division of Occupational Safety and Health

2010 N. 12th Street, Suite 401, San Jose, CA 95131

Tel: (408) 452-7288

Website: www.dir.ca.gov/occupational_safety.html

Jezici: Spanski, Vijetnamski

Postojece usluge: Primorava poslodavce da se pobrinu o zahtjevima radnika u vezi sigurnosti rada i zdravlja na random mjestu. Provjerava i istrazuje sigurnosne rizike na random mjestu.

Department of Fair Employment and Housing

111 North Market Street, Suite 810, San Jose, CA 95113

Tel: 1 (800) 884-1884

TTY 1 (800) 700-2320

Jezici: Americki jezik za gluhojeme, Cantonese, Francuski, Mandarin, Portugalski, Ruski, Samoanski, Spanski, Tagalog, Vijetnamski

Postojece usluge: Promovise i sprovodi prava gradjana Kaifornije da budu oslobodjeni diskriminacije na poslu, stanovanju, javnom smjestaju, i nasilju iz mrznje.

East San Jose Community Law Center

1030 The Alameda, San Jose, CA 95126

Tel: (408) 288-7030

Website: www.scu.edu/law/ESJCLC

Jezici: Prijevod na vecinu jezika

Postojece usluge: Imigracioni servisi: VAWA, politicki azil, odbrana u slucaju deportacije, prava zaposlenih, kompenzacija radnika, prava potrosaca, pravna pomoc malim biznisima..

Employment Development Department (EDD)

Ako trebate vise informacija? Kontaktirajte SIREN za pomoc sa imigracionim pitanjima i informacije o programim kao i opstim pitanjima. Mozete nazvati od Ponedjeljka do Petka 10am - 4pm, da razgovarate na Engleskom ili nekom od sljedecih jezika:
Spanski- (408) 286-1698 Vijetnamski- (408) 286-1448 Farsi- (408) 286-5680 x108 Kineski- (408) 286-5680 x109

Metropolitan San Jose Office

2450 S. Bascom Avenue, Campbell, CA 95008
Tel: Engleski (408) 369-3603
Toll Free: 1 (800) 300-5616
Cantonese and Mandarin: 1 (800) 657-3506
Spanski: 1 (800) 326-8937
Vijetnamski: 1 (800) 547-2058

Ured u Gilroy-u

7800 Arroyo Circle, Gilroy, CA 95020
Website: www.EDD.cahwnet.gov

Jezici: Cantonese, Mandarin, Spanski, i Vijetnamski

Postojece usluge: Oglasi za posao, osiguranje za nezaposlene, aplikacije za invalidsko osiguranje.

Equal Employment Opportunity Commission (EEOC)

96 N. Third Street, San Jose, CA 95112
Tel: (408) 291-7352
Website: www.eeoc.gov

Jezici: Spanski

Postojece usluge: Zalbe na diskriminaciju u zaposljenju i vodjenje slucajeva.

Labor Commissioner Division of Labor Standards Enforcement

100 Paseo de San Antonio Room 120, San Jose, CA 95113
Tel: (415) 557-7878
Website: www.dir.ca.gov/DLSE.dlse.html

Jezici: Mandarin, Spanski, Tagalog

Postojece usluge: Istrazuje slucajeve o narusavanju zakona o minimalnoj zaradi i prekovremenom radu. Obradjuje osobne zahtjeve za neplaceni rad, neplaceni prekovremeni rad, i neplacenu minimalnu zaradu. Pruza informacije o minimalnoj zaradi i prekovremenom radu.

La Raza Centro Legal

474 Valencia Street, Suite 295, San Francisco, CA 94103

Tel: (415) 575-3500

Day Labor Program: (415) 252-5375

Website: www.lrcf.org

Jezici: Spanski

Postojece usluge: Pravna pomoc za zahtjeve za neplacenu zaradu i prekovremeni rad i druga pitanja u vezi zaposljenja.

Office of Special Counsel – US Department of Justice

Free Call: 1 (800) 255-7688

TDD: 1 (800) 237-2515

Jezici: Spanski, AT&T prevodioci za druge jezike

Postojece usluge: Sprovodi anti-diskriminacione propise od IRCA kada u toku zaposljenja, poslodvac trazi specificne dokumente, zahtjeva popunjavanje formi samo od osoba koje izgledaju ili zvuce kao stranci (none svakoga), ili odbije da prihvati document sa datumom isicanja. Sprjecava otpustanje u slucaju kada je osoba otpustena zato sto izgleda ili zvuca kao stranac, ili zbog imigracionog statusa (zloupotreba dokumenata) ili kada poslodavac zahtjeva znanje Engleskog jezika cak i kada nije potrebno za pravilno obavljanje posla.

Santa Clara Center for Occupational Safety and Health (SCCOSH)

760 N. First Street, San Jose, CA 95112

Tel: (408) 998-4050

Jezici: Cantonese, Cebuano, Ilocano, Mandarin, Spanski, Tagalog, Vijetnamski

Postojece usluge: Informacije, kulturne predstave, i seminari na temu sigurnosti, zdravlja i radnickih prava. Predavanje na temu jacanja uticaja radnika na random mjestu. Pravne preporuke.

Services Immigrant Rights and Education Network (SIREN)

778 N. First Street, Suite 202, San Jose, CA 95112
Tel: (408) 286-5680

Jezici: Spanski, Vijetnamski

Postojeće usluge: Informacije na temu prava radnika.
Preporuke.

South Bay Labor Council – AFL-CIO

2102 Almaden Road, Suite 107, San Jose, CA 95125
Tel: (408) 266-3790

Website: www.atwork.org

Jezici: Spanski

Postojeće usluge: Preporuke u 100+ unija koje predstavljaju 100,000+ radnika u Santa Clara Opstini.

State Disability Insurance (SDI) Employment Development Department

297 W. Hedding Street, San Jose, CA 95110
P.O. Box 637, San Jose, CA 95106

Snimljene poruke

Tel: (408) 277-9499

Jezici: Spanski na kraju poruke

Postojeće usluge: Snimljene instrukcije na temu kako da zahtjevate aplikaciju za SDI.

St. Joseph the Workers Center Mountain View/Los Altos

4898 El Camino Real, Suite 300, Los Altos, CA
94022

Tel: (650) 962-1902

Jezici: Spanski

Postojeće usluge: Iste usluge kao i St. Joseph ured u Istocnom San Jose-u ali bez tuseva.

Workers Compensation Appeals Board

100 Paseo de San Antonio, Room 241, San Jose, CA
95113

Tel: (408) 277-1246, 277-1292

Jezici: Spanski

Postojeće usluge: Informacije i pomoc sa radnickim zahtjevima za nadoknadu

